

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCCCCX. ad annum MLXXIII.

Parisiis, 1644

Vita Et Epistolae Alexandri Papae II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15625

viuentibus coniueret. Cumque ea re incontinentium clericorum omnium animos sibi conciliaret, libidinique frena laxaret, dicti sunt Cadaloitæ, qui antea Nicolaitæ dicebantur.

Alexander Hildebrandum, statura quidem paruum, sed viribus ingenii & gratia Spiritus sancti admirabilem, ex archidiacono creauit cancellarium, cui vniuersæ Romanæ ecclesiæ administratio ex officio committeretur.

Cadalous
schismaticus
insidiatur
Romæ.

Cadalous corruptis auro proceribus Urbis, Romam armata manu ingredi tentauit; sed repulsus magna sui confusione ad propria reuertit. Cumque hæc omnia fierent studio, instinctu & opera istius Guiberti principis, quem imperatrix cancellarium fecerat, singulari Dei consilio accidit, vt sancto Annoni Colonienſi archiepiscopo (qui

S. Annoni
administratio
regni
committitur.

Henricum regem puerum iam annorum decem a matre Agnete imperatrice subduxerat, blanditiisque delinitum, ceterorumque Germaniæ principum obsequio frequentatum & cultum, educandum retinuerat) regis custodia & regni administratio, habitis desuper comitiis, demandaretur. Hanc potestatem consecutus, ad res ecclesiæ componendas, atque schisma nouum plane extirpandum, contulit se in Italiam, & Romam vsque peruenit.

Inde in Germaniam reuersus, hortatu Petri Damiani, in præsentia regis, episcoporum Germaniæ & Italiæ Synodum conuocauit; qua, post disputationem inter Romanæ ecclesiæ defensorem & aduocatum regium habitam, omnium acclamatione Cadalous pseudopontifex est dam-

Alexandri
electio confirmatur,
Cadaloireprobatur.

natus, Alexandri autem electio comprobata. Quod cum patres Mantuani Concilii, cui Anno Colonienſis legatione regis nomine functus interfuerat, sua sententia confirmassent, & schismaticus secundo Urbem infeliciter expugnare tentasset, tandem pseudopontifex a schismate recedens, petita & obtenta venia ab Alexandro, paucis post

Obitus
Cadalois
schismatici.

diebus malam mortem incurrit. Augusta, quæ nefariæ Cadalois promotioni fauerat, pœnitentiam actura Romam venit ad limina apostolorum, seque non tantum imperio, verum etiam sæculari cura & honore totam abdicauit. Alexander pontifex sedem apostolicam quiete adeptus, legationem misit ad Eduardum regem Angliæ pro Vvulstano Vvigornienſis ecclesiæ episcopo eligendo. Pe-

Res sub
Alexandro
gestæ.

trum

trum Damiani ablegauit in Gallias propter angustias, quibus Cluniacenses monachi affligebantur: eundem misit Florentiam ad schisma ibidem conflatum denuo componendum.

Hæresim Nicolaitarum, qui clericorum incontinentium coniugia pertinaciter defendebant, per Damianum confutauit & eradicauit. Incestuosorum vero hæresim, quæ auctoritate Iustiniani imperatoris asserebat, eadem ratione qua in successione numerandos esse gradus consanguinitatis, non tantum per epistolam Petri Damiani, verumetiam duobus pluribusque Romæ habitis Conciliis impugnavit. Contra novos hæreticos hoc tempore emergentes, qui docebant episcopatus a principibus laicis absque crimine simoniæ licite emi posse, quosque Petrus Damiani scriptis suis grauiter infectatus est, decretum edidit, quo omnis beneficii ecclesiastici venditionem & emptionem interdixit.

Hæreses
sub Alexandro
quæ?

Per Godefridum Tusciæ marchionem Romanam ecclesiam liberauit a Nortmannis, cum iam Richardus Nortmannorum princeps Aquinum vsque victor peruenisset, Urbem proxime inuasurus, vt a pontifice imperatoris insignia consequi posset; ad Guilielmum comitem Nortmanniæ, quem Edvardus, virgo virginem habens vxorem Editham, nulla prole relicta successorem regni constituerat, misit vexillum, vt Haroldum tyrannum Angliæ regnum occupantem post obitum sancti Edvardi regis expelleret, atque vt legitimus successor eodem regno potiretur. Pro componendis seditionibus per simoniacos & fornicarios clericos exortis legationem misit ad Mediolanenses. Decreta auctoritate apostolica ipsis præscripta infra subiunguntur. A Guilielmo comite Burgundiæ & compluribus Francorum nobilibus pro defendenda Romana ecclesia, quoties opus erat, iuratam promissionem accepit. Vsum mitræ, laicis hætenus inconcessum, Vratislao duci Bohemorum concessit. Henricum regem, qui iuuenili furore Bertam coniugem repudiare parabat, per Petrum Damiani apostolica legatione a proposito reuocauit. Argentinensem episcopum, Guarnerum nomine, ob crimen simoniæ episcopatu priuauit. Cum Moguntino & Bambergensi de simoniæ crimine accusatis

Romanam
ecclesiam a
Nortmannis
liberauit.

Edvardus
rex virgo
virginem
vxorem
reliquit.

Concil. Tom. 25.

Gggg

sanctum Annonem ad se venientem, & pro reis episcopis intercedentem honorifice excepit, brachio sancti Cæsarii donauit, eiusque fauore citra munerum acceptiōnem, vt cum iniuria pontificis suspicatur Lambertus, prædictos episcopos absoluit. Per legatos a latere suo in Angliam missos in Concilio Vvintoniensi Stigandum Cantuariensis ecclesiæ inuasorem deposuit, & Lanfranco eidem subrogato duplex pallium concessit. Petrum Anagninæ ciuitatis episcopum ad Michaelē VII. orientis imperatorem apocrisiarium misit. Vnde eundem imperatorem cum Romana ecclesia communione coniunctum fuisse aperte colligitur. Basilicam sancti Benedicti in monasterio Cassinensi ipse in præsentia omnium cardinalium dedicauit. Henricum regem, quem propter simoniacas abbatiarum & episcopatum nundinationes, aliaque plura delicta, Saxones & principem imperii apud pontificem accusauerant, quemque S. Anno, abdicata hanc ob causam regni cura & administratione, ab impietate & sacrilegiis apud eundem pontificem graphice descriperat, per literas Romam citauit; verum morte præuentus causam regis successorī diiudicandam reliquit. Mortuus est pontifex miraculosa dæmonis expulsionē, & claudi hominis cura celeberrimus Romæ, decimo Kalendas Maii, anno Christi 1072. cum sedisset annos vndecim, menses sex, & dies vigintiduos.

Alexander
miraculis
clagus quā-
do obiit?

EPISTOLA I.

ALEXANDRI PAPÆ II.

AD MEDIOLANENSES CONTERRANEOS SVOS.

Excitat eos ad virtutum exercitia.

Alexander episcopus seruus seruorum Dei omnibus Mediolanensibus clero & populo salutem & apostolicam benedictionem.

DIVIINI iudicii dispositione prouisum est, vt Mediolanensis ecclesiæ filius, & Ambrosianis vberibus sublatus, ad famulatum apostolicæ sedis indignus ascenderem, ac matri omnium ecclesiarum pastoralis curæ sollicitudine deferuirem. Vnde cum totius vniuersalis eccle-

siæ cura nobis non leuis incumbat, propensius circa vos ipsa natura nos prouocat esse peruigiles: vt vnde nos constat originis duxisse primordium, ibi etiam maioris ad æternam salutem habeamus sollicitudinis incrementum. Nam & ignis ea primum ligna conflagrat, ex quibus oritur: & fons ante omnia illas terræ venas infundit, ex quibus profluens deriuatur. Vnde vos, dilectissimi, internæ dilectionis studio cohortans rogo, vt ad cælum se vester spiritus erigat, deceptorum terrenarum rerum & caduca lucra contemnat, ab amore cœnosi huius mundi se prudenter expediat, ad Creatoris sui desiderium medullitus inardescat. Estis enim (sicut beatus dicit apostolus) gens 1. Petr. 2. sancta, populus acquisitionis, vt virtutes annuntietis eius qui de tenebris vos vocauit ad admirabile lumen suum. Quibus ergo hereditas incontaminata immarcessibilis conseruatur in cælis, absit vt eorum mens per amorem rebus sit inuoluta terrenis.

Plane, quia etiam vulgaribus loquimur, vulgatum scripturæ testimonium libentius exhibemus: Mementote itaque, fratres mei, quod in oratione dominica dicitis: *Pater noster, qui es in cælis.* Quem itaque Patrem vocamus, Matth. 6. ad eius hereditatem tota mentis concupiscentia festinare debemus. De terrena porro hereditate scriptum est: *Hereditas, ad quam in principio festinatur, in nouissimo benedictione carebit.* Cur ergo, cum dicimus: *Pater noster*, præsto subiungimus: *Qui es in cælis*, & non potius, *Qui es in terris*, videlicet quæ nobis notiores sunt: siue, *Qui es in aquis*, aut in abyssis, cum vbique Deus sit, nihilque ab eius præsentia vacuum sit? sed cum dicimus: *Pater noster*, idcirco addimus: *Qui es in cælis*, vt ad illam cælestem hereditatem sese noster animus erigat, atque in tam sublime germen adscitus, vt sit heres Dei, terrena quælibet ignobilitate non requirat. Enim vero pater fidei Abraham plures habuit filios, sed solus ille nobilis, qui fuit vxoris; qui vero ex concubinarum sunt ignobilitate suscepti, paternæ hereditatis successione leguntur exclusi. Porro autem, dum eos aluit Abraham, omnes dicebantur filii Abraham: at vero cum testamentum venit, qui esset legitimus heres, qui fieri deberet exheres, patenter ostendit. Nam Genes. 25. scriptura testante, dedit Abraham omnem hereditatem

Concil. Tom. 25.

Gggg ij

filio suo Isaac; filiis autem concubinarum dedit munera, & segregauit eos a filio suo Isaac.

Castitatem
clericorum
infinuat.

Ecce itaque omnes dicebantur filii, sed non omnes hereditatis paternæ sunt iura sortiti. Sic profecto fratres, quamplures sunt hodie Christianæ professionis titulo decorati, qui videlicet in Christi hereditate nequaquam merentur adscribi: & nunc quidem paterno vocabulo gloriantur, sed nequaquam ad hereditanda paterna bona perueniunt, quia velut spurii, non cælestia, sed terrena ignobiliter concupiscunt. Vos autem, dilectissimi, membra mea, viscera animæ meæ, sic fatagite per viam mandati cælestis incedere, vt mens nostra merito semper debeat de sancta consanguineorum suorum conuersione gaudere. Speramus autem in eo, qui de Virgine dignatus est nasci, quia nostri ministerii tempore sancta clericorum castitas exaltabitur, & incontinentium luxuria cum ceteris hæresibus confundetur. Omnipotens Deus, dilectissimi fratres mei, ab omni vos prauitate custodiat, & per iustitiæ semitam ad cælestia vos regna perducatur.

EPISTOLA II.

ALEXANDRI PAPÆ II.

AD HARALDVM NORVEGIÆ REGEM.

Hortatur eum ad obediendum Adalberto
Hamburgensi archiepiscopo.

Alexander episcopus seruus seruorum Dei Haraldo Nortmannorum regi salutem & apostolicam benedictionem.

QVIA adhuc rudes in fide existitis, & in ecclesiastica disciplina quodammodo claudicatis, oportet nos, quibus totius ecclesiæ est commissum regimen, diuinis admonitionibus vos frequentius visitare. Sed quia ob longarum difficultatem viarum per nos hoc agere minime valeamus, sciatis nos * Alberto Bremensi archiepiscopo vicario nostro hæc firmiter commisisse. Prædictus itaque archiepiscopus legatus noster suis nobis est conquestus epistolis, quod episcopi vestræ prouinciæ aut non sunt consecrati, aut data pecunia contra Romana priuilegia quæ suæ ecclesiæ sibi que data sunt, in Anglia, vel in Gallia,

* Adal-
berto

peffime sunt ordinati. Vnde ex auctoritate apostolorum Petri & Pauli vos admonemus, vt ficuti apostolicæ sedi reuerentiam subiectionis debetis exhibere, ita præfatam venerabili archiepiscopo vicario nostro, & vice nostra fungenti, vos vestrique episcopi impendatis, &c.

FRAGMENTVM EPISTOLÆ III.
ALEXANDRI PAPÆ II.
AD SVENONEM REGEM DANORVM.

Exigit censum a Suenone Danorum rege, quem maiores eius persoluere consueuerunt.

*Alexander episcopus seruus seruorum Dei Suenoni regi
Danorum.*

Quapropter prudentiam tuam admonemus, vt censum regni tui, quem prædecessores tui sanctæ apostolicæ ecclesiæ persoluere soliti sunt, nobis & successoribus nostris transmittere studeat: ita tamen vt non sicut oblatio in altari ponatur, sed, vt supra diximus, tam nobis, quam successoribus nostris, vt certius approbetur, præsentialiter offeratur.

EPISTOLA IV.
ALEXANDRI PAPÆ II.
AD PETRVM DALMATIÆ ET SLAVONIÆ
ARCHIEPISCOPVM.

Misso illi pallio, eiusdem officio grauitere incumbere hortatur.

*Alexander seruus seruorum Dei Petro venerabili archiepiscopo
Diocliensis atque Antibarensis ecclesiæ salutem
perpetuam in Christo.*

Si pastores ouium sole geluque pro gregis sui custodia die ac nocte intenti sunt, & vt ne qua ex eis aut errando pereat, aut ferinis laniata morsibus deficiat, oculis semper vigilantibus circumspectant, quanto sudore quantaque cura debemus esse peruigiles nos, qui pastores animarum esse dicimur? Attendamus igitur vt susceptum

Gggg ij

officium exhibere erga custodiam dominicarum ouium non cessemus, ne in die diuini examinis pro desidia nostra ante summum pastorem negligentia nos reatus excruciet, vnde modo honoris reuerentia inter ceteros sublimiores iudicamur. Igitur, dilectissime frater, petitionibus tuis iustis annuentes, apostolica auctoritate decernimus, vt per huius priuilegii nostri paginam sic sanctissimam Diocliensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Antibarensensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Eiatersensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Palechiensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Suatinsensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Scodriensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Dinnastinsensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Polatinsensem ecclesiam cum omnibus suis pertinentiis, Serbiensem ecclesiam cum suis pertinentiis, Boloninsensem ecclesiam cum suis pertinentiis, Tibuniensem ecclesiam cum suis pertinentiis: monasteria quoque tam Latinorum, quam Græcorum, siue Slauorum cures, vt scias & hæc omnia vnam ecclesiam esse, teque omnibus prædictis locis episcopali regimine præesse.

Pallium autem fraternitati tuæ ex more ad Missarum solennia celebranda, sicut antecessoribus tuis concessum est, concedimus, videlicet in natali Domini, epiphania, cœna Domini, pascha, ascensione, pentecoste, in natali sancti Ioannis Baptistæ, natali apostolorum Petri & Pauli, & quatuor festiuitatibus sanctæ Mariæ, scilicet natiuitate, annuntiatione, purificatione, assumptione, & duobus festis sancti Angeli, sic pro natalitiis quoque duodecim apostolorum, natali sancti Gregorii, & sanctorum Sergii & Bacchi, & festiuitate omnium sanctorum, atque natali tuo, & quoties ordinationem vel consecrationem ecclesiarum celebramus. Hortamur itaque caritatem tuam, vt mores vitæ tuæ tanto honori conueniant, quatenus, auctore Deo exemplis verbisque possis esse conspicuus. Vita igitur tua filiis tuis sit regula, vt si quæ tortitudo in illis deprehenditur, in ea dirigatur. Cor ergo tuum neque prospera, quæ corporaliter hic blandiuntur, extollant, neque aduersa deiiciant: sed quidquid illud fuerit, virtutis puritate deuincat.

* forse
* forse
decima
quinta.

Nullum apud te locum ira, odium, nullum furor indifcretus inueniat. Sacræ benedictionis tuæ, iustique iudicii opus nulla venalitatæ interuentio commaculet. Sit in te & boni pastoris dulcedo, sit & iudicis seuera districtio, vnum scilicet, quod innocenter viuentes foueat, aliud quod inquietos a prauitate compescat. Misericordem te, prout . . . . . patiat, pauperibus exhibe, oppressis defensio tua subueniat, opprimentibus modesta ratio contradicat. Nullius faciem contra iustitiam accipias. Nullum quærentem iusta despicias, custodia in te æquitatis extollat, vt nec diues potentia sua aliquid apud vos extra viam suadeat rationis ardore, nec pauperum de se sua faciat humilitas desperare, quatenus, Deo miserante, talis possis existere, qualem sacra lectio præcipit, dicens: *Oportet episcopum irreprehensibilem esse.* Sed his omnibus vt salubriter poteris, si caritatem magistræ habueris, quam qui secutus fuerit, a recto aliquando tramite non recedit. Ecce, frater carissime, inter multa alia ista sunt sacerdotii, ista sunt pallii ornamenta, quæ si studiose obseruaueris, quod foris accepisse ostenderis intus habebis. Crux etiam ante te, sicut ante prædecessores tuos per Dalmatiam & Slauoniam vbique geratur. Archiepiscopatum quoque ecclesiæ tuæ iuxta formam sanctorum prædecessorum nostrorum, a quorum auctoritate non debes aberrare, concedimus & confirmamus. Sancta Trinitas gratia suæ protectionis fraternitatem tuam circumdet, atque in timoris sui vos viam dirigat, vt post huius vitæ amaritudinem ad æternam possis simul dulcedinem peruenire. Bene valete.

Subiacet his sigillum, nempe circulus quadrifidus, in formam Crucis, cum nomine eiusdem pontificis Alexandri papæ II. circumcirca eiusmodi habens inscriptionem:

✠ *Exaltauit me Deus in virtute brachii sui.*

Post sigillum ista subiicitur subscriptio post notam temporis:

Pontificatus domini Alexandri II. papæ * II. indictione * duodecima. Datum Romæ decimoquinto Kalendas Aprilis.

* forte I.
* forte
decima
quinta.

EPISTOLA V.

ALEXANDRI PAPÆ II.

SYNODICA AD OMNES EPISCOPOS.

De rebus in Concilio Romano gestis.

Alexander episcopus seruus seruorum Dei omnibus episcopis catholicis, cunctoque clero & populo, salutem & apostolicam benedictionem.

VIGILANTIA vniuersalis, &c. Extat infra in Concilio Romano primo.

EPISTOLA VI.

ALEXANDRI PAPÆ II.

AD GERVASIVM ARCHIEPISCOPIVM RHEMENSEM.

De Cadaloi pseudopontificis vinculis: & de simoniaciis extirpandis.

Alexander episcopus seruus seruorum Dei carissimo confratri Gervasio Rhemenfi archiepiscopo salutem & apostolicam benedictionem.

VISIS fraternitatis tuæ literis, euidenter intelleximus, eam matri suæ sanctæ Romanæ ecclesiæ sinceram compassionē exhibere, ipsamque, si facultas daretur, præsentia corporis velle visitare. Et quia sollicitudinem tuam eiusdem prosperitate lætari, quemadmodum de infortunio contristari non dubitamus, annuntiamus tibi, diuina suffragante clementia, Cadaloi præsumptionem extollentem se aduersus apostolicam sedem, tanto amplius ad maiorem sui ignominiam deuenisse: quanto ipse sperauerat altioris superbiæ culmen ascendisse. Siquidem proprii nominis etymologiam euidenter intelligens, ad reparandam pecuniam in periculum capitis sui a fautoribus suis distributam, cuiusdam turris præsidio gemebundus seruatur.

Vnde per misericordiam Dei speramus nullo modo posse euadere, donec quidquid contra sanctum Petrum nequitia sua præsumpsit satisfecerit: digna eius damnatione est. Quod igitur simoniacæ hæreseos pestem, quæ in
parti-

partibus illis vires adhuc obtinet eius dolo, velle insequi significasti, non parum deuotionis tuæ studio congaudemus, in quo nimirum adeo specialem dilectionem a nobis & filiis sanctæ Romanæ ecclesiæ promeruisti, vt a nonnullis te odio habentibus, odium quoque nobis euidentibus iudiciis exhiberi declaretur. Super Aurelianensem denique, qui simoniace episcopatum obtinuisse, & inde per iurium tribus aliis sibi adhibitis incurrisse probatur, sententiam dare archiepiscopum Senonensem literis nostris admonuimus; quem nimirum, vt cum ipso conuenias, & negotium illud pariter agas, apostolica auctoritate hortamur. Abbatem quoque sancti Medardi iam pridem excommunicationis vinculo innodatum, omnibus modis operam dare studeas, vt de abbacia, quam iniuste retinet, eiiciatur, & alter digne & canonicè substituatur.

Cetera vero quæ in literis tuis continentur, ad præsens distulimus, præsertim cum in præsentia tui, quam desideramus videre, id melius fieri existimamus: non enim panis securi, neque arbor cultro succidi solet. De causa autem Amelrici iterum & iterum te admonemus, vt quod in apertis literis nostris continetur omni studio omnique sollicitudine peragas.

CONSTITUTIONES

QVAS LEGATI SEDIS APOSTOLICÆ
Mediolanensibus obseruandas præscripserunt.

*In nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Anno ab incarnatione
Domini Iesu Christi MLXVII. pontificatus vero domini Alex-
andri II. papæ sexto, indictione quinta, die primo mensis
Augusti, actum feliciter Mediolani.*

CVM constet, fratres carissimi, omne genus hominum sub primi parentis præuaricatione ortum, ex radice carnis peccati trahere contagia culpæ, eamque propter hoc pœnam sustinere vindictæ, vt miseriis multis repletum, sibi que ipsi graue & ingratum nunquam in eodem valeat permanere statu: vt quia factori suo noluit obedire, ex pœna peccati cogatur mutabilitatis suæ miseras tolerare, ita vt nec animo virtutis stabilitatem, nec cor-

Præscriptæ
leges ser-
uandæ Me-
diolanensi
ecclesiæ.

Concil. Tom. 25.

H h h h

pore status tenens qualitatem, in diuersa vitiorum monstra erumpat, & præceps ad æternæ mortis interitum currat: immensa Dei bonitas humanam naturam sic vitiatam, & a se per mandatorum eius transgressionem multifariam elongatam non deseruit; sed labentem quotidie erigit, fugientem reuocat, nexibus amoris multiplicium beneficiorum sibi ligat, sed nec sic in voluntate ipsius permanenti, vel mandatis eius adhærenti leges edixit, Canonesque Spiritu sancto dictauit, modos constituit quibus debeat anima compefci, & in bonis enutriri: quorum omnium caput, summumque apicem, Romanam, cui per beatum Petrum non solum terram, sed ipsos calos ligandos ac soluendos dedit, constituit ecclesiam: vt quidquid vbique ecclesiarum prauitatis reperitur, dum ibi non poterit, ab ea quasi ab origine & magistra omnium corrigatur.

Quapropter dilectionem vestram hortor, & per Christum rogans obtestor, ne erubescat quisquam malum emendare, quod non erubuit ante Dei oculos perpetrare. Quia igitur in hac sancta Mediolanensi ecclesia, quorundam prauorum clericorum ac laicorum statu vel neglectu in multis diuinæ legis desuevit regula, vnde in hac præclara vrbe perniciofa inter iustitiæ, vt videbatur, fautores & malitiæ defensores orta seditio, ac mortifera in omnem intus & extra populum disseminata discordia, ad animarum interitum: qualiter per boni Iesu amatoris hominum, misericordiam, & per nos qualescumque apostolicæ sedis legatos, nostramque peruigilem operam, seditio in quietem, discordia in pacem, peruersitas reducta sit in rectitudinem, scripturæ titulis annotamus, vt, iuuante Domino, pacem firmam, & canonicæ rectitudinis normam, in hac sancta ecclesia in perpetuum stabiliamus. Quia itaque per confratrem nostrum dominum Petrum Ostiensem episcopum, reuerendæ sanctitatis virum, quædam sunt olim in hac vrbe correctæ, non opus est ea, vel præteritas lites omnibus notas, replicare; sed quæ nunc sunt canonica disciplina a nobis statuta, ad futurorum memoriam literis exarare.

Contra simoniacos.

Apostolica igitur auctoritate fulti, ex parte omnipotentis Dei & apostolorum principis Petri, gloriosique

confessoris Christi Ambrosii statuentes præcipimus, ac per virtutem Spiritus sancti, qui est peccatorum remissio, interdicens, non noua præcipientes, sed antiqua reformantes, vt nullus in vniuersa huius ecclesiæ parochia monachus abbas per precium quocumque modo conuentum accipiat, canonicus etiam nec nisi gratis, nec vlllo alio modo ordinetur. Ex nulla quoque ecclesiastici ordinis benedictione, vel ex ecclesiarum consecrationibus, vel christi datione quidquam muneris a quoquam per aliquam conuentionem detur aut accipiatur.

Presbyter etiam, diaconus, ac subdiaconus, feminam ad fornicandum palam retinens, donec in culpa manserit, nec officium faciat, nec ecclesiæ beneficium habeat. Qui vero non retinet, & euentu ex humana conditione ceciderit: postquam manifestum veraciter fuerit, suspendatur ab officio tantum, donec per pœnitentiam satisfecerit.

Contra clericos fornicarios.

Statuimus insuper neminem prædictorum graduum clericum ex suspitione damnari, ita vt nec officio careat, nec beneficio, nisi ipse forte confessus, vel per idoneos testes veraciter sit conuictus. Ne autem lædendi eos aliqua occasio pro relictis feminis eorum fiat.

Statuimus vt cum illis in vna domo non maneant, nec manducent, nec bibant, nec sine tribus vel duobus idoneis testibus simul loquantur: & hæc seruantes nullam pro eis calumniam patiantur: ipsi vero iuxta ecclesias, si fieri potest, habitare cogantur. Qualiter vero quisque eorum pro ordinum inæqualitate, vel culpæ varietate, officium ac beneficium perdat; ideo scribimus, quia cuncta ecclesiastica officia in status sui dignitate consistere volumus, & nullum clericorum pro cuiusquam peccati culpa vel officii sui aliqua in Deum offensa, in iudicio laicorum amodo esse permittimus, sed modis omnibus in perpetuum prohibemus.

Si quis autem laicus cuiusque ordinis, præscriptorum graduum clericos in potestate sua habet, cum primum sciuerit in veritate, aliquem ex eis vel feminam, sicut dictum est, retinere, vel in fornicationis crimen casu cecidisse; statim per se vel per suum nuntium hoc studeat indicare archiepiscopo, & huius ecclesiæ ordinariis, quibus cura ista

Suppleat
laicus neg-
lectum
quod est ab
archiepisco-
po.

commiffa fuerit. Si ipfe, aut ipfi, illi admodum fcilicet in culpa obdurato vel accidentaliter lapfo interdixerint, vt dignum eft, officium, ipfe laicus postmodum interdicat obdurato tantum officium. Si vero archiepifcopus, vel fui ordinarii, postquam audierint, hoc neglexerint, ipfe laicus, quicumque fit, extunc in fua potestate, nec officium facere, nec beneficium alicui ex illis permittat tenere, donec culpam deferat, & digne Domino per pœnitentiam fatisfaciat. Præcipimus vt illud beneficium, quod cuiquam clericorum aufertur, nullus laicus in fuum vsum vel lucrum accipiat, nec alicui fuorum tribuat, fed ad ipfius ecclefiæ, vel ministrantium illi opus & vtilitatem feruetur, aut expendatur, donec vel ipse, fi dignus fuerit, reconcilietur, vel alter loco eius constituatur.

Hoc etiam constituimus, & firmiter contradicimus, vt nullus laicus alicui ex illis qui forte lapsi fuerint, vllam in prædiolis, si habet, aut in aliquibus bonis fuis, vel sæculari, si forfan fuerit, beneficio, violentiam inferat, nihilque de fuis nisi ecclesiasticum beneficium prædicto modo tollat.

Similiter quoque, vt nullus laicus a cuiusquam ordinis clerico in gradu aliquo ecclesiastico benedicendo quidquam muneris exigat vel accipiat, ne cum Simone mago particeps fiat.

Illud autem quod speciali deuotione est dignum, inuiolabili constitutione iudicamus fore in perpetuum firmum, vt huius gloriofæ sedis antistes, qui nunc est, vel quicumque deinceps fuerit, femel aut bis, si posse fuerit, sibi per omnes plebes, quicumque eas teneat, ad consignandum, & Christianitatem secundum Canones perquirendum vadat: nullusque laicus aut clericus in hoc ei resistat, sed deuote ei in his quæ Domini sunt obediat & ministret. Integram quoque habeat in omnem suum clerum canonicè iudicandi ac diftringendi potestatem, tam in ciuitate, quam extra, per omnes plebes & capellas, vt dum clerici fuerint, a sæcularis iudicii infestatione securi, in diuina feruitute, & Canonum auctoritate consistant quieti, & archiepifcopo suo obediant deuoti.

Illos autem omnes clericos & laicos, qui contra simoniacos & incontinentes clericos, vt per rectam fidem, ne

hæc mala fierent, operam darent, iurauerunt, & per hoc incendia, deprædationes, sanguinum effusiones, multasque iniustas violentias fecerunt; omnimodo prohibemus ne hæc vltcrius faciant; sed semetipsos custodiendo, & pro his qui ea non seruant, archiepiscopo suo & ordinariis huius ecclesiæ, suffraganeisque episcopis, quod canonicum est suggerendo, & cum bono animo supplicando in his operam tribuant; hoc est, studium habeant. Et nulla alicuius damni vel dedecoris, quod pro huius placiti causa alicui illatum est, ex aliqua parte amodo repetitio fiat, aut odium maneat: sed pax Christi, quæ superat omnem sensum, corda vestra possideat.

Ad hæc igitur omnia conseruanda, & perenniter stabilienda, quia aliquando nonnullos magis mundana quam æterna pœna a malo retrahit, & ad bonum compellit; si quis ex his omnibus, qui pro officio & potestate ecclesiastica vel mundana hæc agere debet, & potest ea studiose & fideliter perficere, sicut præmissum est, neglexerit aut noluerit, archiepiscopus quidem de suo centum libras denariorum persoluat: & si contempserit, donec emendet, proprio officio abstineat: clericus autem vel laicus pro ordinis ac dignitatis suæ qualitate, hac potestate tali mulctetur damno, vt si quidem de ordine capitaneorum fuerit, viginti denariorum libras, vassorum autem decem, negotiatorum quinque, reliquorum vero pro qualitate & possibilitate componat ad vtilitatem huius sanctæ matricis ecclesiæ: & sicut pro treuga Dei fracta per decem tot ciuitates riscattum faciat.

Si quis itaque (quod non optamus, & Dominus auertat) hæc non obseruauerit, & transgressor factus, sicut statutum est, emendare contempserit, incurrat æternæ maledictionis & anathematis vinculum, & cum Dathan & Abiron præsens, atque cum Iuda traditore, Pilato & Caiapha æternum subeat interitum, nisi resipiscat, & digne satisfaciat. Omnipotens Deus, dulcissimi fratres & filii, precibus beatissimi apostolorum principis Petri, & gloriosissimi consortis sui Ambrosii, ab his omnibus malis vos custodiat, & in bonorum obseruantia corda vestra & corpora ita dirigat, vt ad promissam vobis æternæ beatitudinis hereditatem peruenire concedat. Amen.

Hhhh iij

Ego Mainardus Dei gratia Siluacandidæ dictæ episcopus, apostolica sedis legatus, huic constitutionis paginæ a me factæ subscripsi.

Ego Ioannes sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis presbyter, atque eiusdem legatus, huic constitutioni subscripsi.

EPISTOLA VII.

ALEXANDRI PAPÆ II.

AD EPISCOPOS DANIÆ.

Pro Synodo celebranda.

Alexander episcopus seruus seruorum Dei omnibus episcopis in regno Danorum constitutis, apostolicæ sedis & nostro vicario obedientibus, salutem & apostolicam benedictionem.

HAMBVRGENSIS episcopus, venerabilis vicarius noster, literis & legatis suis conquestus est, quod quidam Edbertus Fariensis episcopus multis criminibus inuolutus ad Synodum suam per triennium vocatus venire contempsit. Quod quia consilio quorundam vestrorum dicitur esse factum, mandamus, & apostolica auctoritate præcipimus, vt ab huiusmodi recedatis omnino consilio, eumque ad audientiam prædicti fratris nostri ire admo- neatis, quatenus post factam examinationem canonice iudicetur. Et alia, quibus ibi præcipitur vt ei obediant, & satisfactionem exhibeant.

FRAGMENTVM EPISTOLÆ VIII.

ALEXANDRI PAPÆ II.

AD VVILIELMVM REGEM ANGLORVM.

Pro exactiōe denarii sancti Petri.

Idem Alexander Vvilielmo regi Anglorum.

Nouit prudentia tua Anglorum regnum, ex quo nomen Christi ibi clarificatum est, sub apostolorum principis manu & tutela extitisse, donec quidam membra mali capitis effecti, zelantes superbiam patris sui satana, pactum Dei abiecerunt, & Anglorum populum a via veritatis auerterunt. *Et paulo post*: Nam, vt bene nosti, donec Angli fideles erant, piæ deuotionis respectu ad cognitionem religionis annuam pensionem apostolicæ

fedi exhibebant, ex qua pars Romano pontifici, pars ecclesie sanctæ Mariæ, quæ vocatur Schola Anglorum, in vsum fratrum deferebatur.

EPISTOLA IX.

ALEXANDRI PAPÆ II.

AD SANCTVM ANNONEM ARCHIEPISCOPVM
COLONIENSEM.

Concedit illi priuilegium immunitatis pro monasterio
Sigebergenſi.

*Alexander episcopus seruus seruorum Dei Annoni archiepiscopo
sanctæ Coloniensis ecclesie in Christo Iesu
fratri carissimo.*

QUOD a nobis, Deo dilecte frater, expetis, ex officio suscepto & apostolica auctoritate vniuersis debemus ecclesiis: at mihi tecum, in Deo dilecte frater, aliter agendum est: quippe apud virum religiosum, & reuera tam operibus quam nomine episcopum. Itaque ex parte Domini nostri Iesu Christi, & sanctæ Dei genitricis Mariæ, sanctorumque apostolorum Petri & Pauli, omniumque sanctorum & electorum Dei, confirmamus & corroboramus abbatiam illam in perpetuum, ne qua persona magna vel parua, non aliquis successorum tuorum, non rex, aut comes, nullus, inquam, hominum ex ea quidquam ad destructionem loci demoliri audeat; verum omnibus collatis & conferendis pax sit permanens & inconuulsa, & prima ista, qua modo instituuntur, apud monachos permaneat consuetudo, sitque illis de abbate libera electio. Si quis huius nostri priuilegii temere violator extiterit, perpetui anathematis vinculis se innodandum nouerit, nisi forte resipiscens digne satisfecerit. Qui vero pia deuotione obseruator esse studuerit, peccatorum suorum omnium consequatur veniam, & æternæ beatitudinis gloriam mereatur.

EPISTOLA X.

ALEXANDRI PAPÆ II.

AD VVILIELMVM REGEM ANGLORVM.

Fidem laudat, eique ecclesiasticarum personarum defensionem, & Lanfranci causam commendat.

Alexander episcopus servus servorum Dei carissimo filio Vvilielmo glorioso regi Anglorum salutem & apostolicam benedictionem.

OMNIPOTENTI Deo laudes gratiasque referimus, quod in hoc tempore licet mundus in maligno positus plus solito pravis incumbat studiis, tamen inter mundi principes & rectores egregiam vestræ religionis famam intelligimus, & quantum honoris sanctæ ecclesiæ, tum simoniacæ hæresis vires opprimendo, tum catholicæ libertatis vsus & officia confirmando, vestra virtus impendat, non dubia relatione cognoscimus. Sed quia non iis, qui bona demonstrant, iustitia, sed in fine probatis præmium & corona promittitur, excellentiam vestram plena dilectione monemus, vt in studio Christianissimæ deuotionis vestræ persistatis: & primo quidem ecclesias Christi, quæ in regno vestro fiunt, religioso cultu, & iustis dispositionibus exornetis, commissa vobis regni gubernacula ita iustitiam tenendo tractetis, vt ex operum rectitudine, quod scriptum est, *Cor regis in manu Dei*, vobis manifeste congruat.

Admonet
Alexander
regem.

Rogamus etiam dilectionem vestram, vt ecclesiasticas personas ab iniuria defendatis: viduas, & orphanos, & oppressos misericorditer releuando protegatis. Quoniam licet ille Rex regum & supernus arbiter totius regni, quod vobis tradidit, rationem a vobis exigit; pro his tamen districtius appellabit, quibus non fuerunt vires & arma, nisi vestra potentia. Ad hæc igitur perficienda, & aliarum virtutum incrementa percipienda, fratris nostri Lanfranci Cantuariensis archiepiscopi monitis & consiliis gloriam vestram hortamur acquiescere, quem carissimum membrum, & vnum ex primis Romanæ ecclesiæ filiis lateri nostro assidue non adiunctum esse dolemus; sed ex fructu, quem ecclesiæ in regno vestro tribuit, consolationem eius absentia sumimus.

Præ-

Præterea eminentiæ vestræ notum esse volumus, quod De causis Lanfranco missis. causa Alricii, qui olim Cicestrensis ecclesiæ præful dictus a suppositis legatorum nostrorum depositus est, non ad plenum nobis tractata videtur: ideoque, sicut in Canonibus cautum est, in pristinum locum debere restitui iudicauimus. Deinde causam eius iuxta censuram canonicæ traditionis diligenter retractandam & definiendam prædicto fratri nostro archiepiscopo Lanfranco commisimus. Lanfrancus decernitur legatus apostolicus. Item sibi negotium de discernenda lite, quæ inter archiepiscopum Eboracensem & episcopum Dorcestrensem de pertinentia diocesis eorum est, firmiter iniungendo commendauimus, vt hanc causam diligentissima perquisitione pertractet, & iusto fine determinet. In causis autem pertractandis & definiendis ita sibi nostræ & apostolicæ auctoritatis vicem dedimus, vt quidquid in eis, iustitia dictante, determinauerit, quasi in nostra præsentia definitum deinceps firmum & indissolubile teneatur. Multa vobis præter hæc significata dedissemus, nisi quod ea in huius dilectissimi fratris nostri Lanfranci, & eiusdem fidelissimi vobis ore posuimus, vt eius viua voce & nostræ dilectionis affectum plenius cognoscatis, & reliqua nostræ legationis verba attentius audiatis. Deus autem omnipotens det vobis quæcumque sibi sunt placita velle & posse, vt & hic auctor sit vestri gubernaculi, & retributor in gloria sempiterni gaudii.

EPISTOLA XI.
ALEXANDRI PAPÆ II.
AD LANDVLPHEM.

Respondet quod non aliter quam cum consensu vxoris suæ monasticam vitam ingredi & votum continentiæ emittere possit.

Alexander II. Landulpho in Corsica.

NOTIFICASTI te morte tenus infirmatum esse, & peccatorum tuorum recordatione, & terrore valde pauefactum, anxie quæsisse monachum fieri, & a tua vxore minis & terroribus eam occidendi ad hæc licentiam. Concil. Tom. 25.

tiam extorfisse, & sic te monachicam vestem sine abbate sumpfisse, & monasterium petiisse. Postea vero cum sanus factus esses, tuæ vxoris reclamationibus & eiulationibus & planctibus, tuæque familiæ dispersionibus, utpote penitus deuictus, domum remeasse, & post multos dies quorundam sapientum consilio ad iam dictæ mulieris cubile rediisse diceris. Nunc autem, si tua vxore uti liceat, nostrum requiris consilium: si ita denique est ut tuus nuntius narrat, non videtur nobis rationabiliter neque sana mente id factum. Quoniam cum omni homini ad monachicam vitam tendenti legaliter & iuste sit peragendum, tu contra leges minaciter & violenter a tua vxore, partim terrore mortis, partim tuæ infirmitatis doloribus exanimatus, de via securus, nulla, ut dicitur, licentia accepta recessisti, & monasteria petisti. Non enim violentia, sed ex pari voluntate, sicut sancti patres dicunt, hæc fieri debent. Neque vir in monasterio recipiendus est, nisi vxor illius femineum monasterium elegerit, aut professâ continentiam habitum cum festinatione mutaerit. Sanctus enim Basilius episcopus de hac re taliter dicit: Si quis coniugatus vult conuerti ad monasterium, non est recipiendus, nisi prius a coniuge castimoniam profitente fuerit absolutus. Nam si illa illo viuente alteri per incontinentiam nupserit, procul dubio adultera erit, nec recipitur apud Dominum eiusmodi viri conuersio, quam sequitur coniugalis fœderis prostitutio. Tales igitur tunc sine culpa relicto sæculo sequuntur Christum, si habeant ex pari voluntate castitatis consensum. Itaque, fili carissime, perpende & vide, si sic canonice a tua es solutus vxore, & tua vxor ita pollicita est, & tu & illa adimplete bonum inceptum, & votum vestrum, aliter enim non debemus vobis necessitatem separationis imponere.

EPISTOLA XII.
ALEXANDRI PAPÆ II.

AD GERVASIVM RHEMENSEM ARCHIEPISCOPVM.

Compatitur afflicto statui ecclesiæ Rhemensis: illatamque iniuriam legitime vindicandam pollicetur.

Alexander servus servorum Dei dilectissimo fratri Geruasio archiepiscopo salutem & apostolicam benedictionem.

DILECTIONIS tuæ literas diligenter accepimus, & grantanter amplectentes, intento mentis intuitu caritative perspeximus. Sed querelis & doloribus plenas cernentes, caritative compatimur, & condolemus; tum quia ecclesia tua antiquitus inter ceteras occidentales, Deo propitio, nitore prudentiæ atque religionis resplenduit, ac per apostolicam, cui, Deo auctore, licet indigni deseruimus, sedem, magnificata emicuit; cum eadem, a prioribus patribus & prædecessoribus nostris non discrepans, in sinu suo te retinere, & caritatis dulcedine fouere desiderat. Quæ querelæ, etsi inter damna ecclesiæ quæ referunt, inter dolores & gemitus cordis tui, quos depingere contendunt, saltem pectoris tui & fidelitatem, quam nostræ Romanæ adhibes, & vnicam & sinceram dilectionem, quam tuæ Rhemensis seruas ecclesiæ, satis vrbane & honeste monstrauerint: nos tamen vtcumque arguunt, quia vindicem gladium manu apostolicæ vltionis in aduersarios tuos iam porreximus. : siquidem antiqui hostis inuidia antichristum per iniquitatis conceptionem suorum viscerum egerens de sentina, tantis eo ingruente Romanam ecclesiam per quinquennium, nunc callida tergiuersatione, nunc hostili inuasionem oppressit periculis, vt intestina nostræ specialis ecclesiæ negotia vix possemus ventilare, nedum longinqua ad plenum extricare. Verum post longam tempestatem, & crebras procellas sereno, nube expulsa, Deo iubente, reddito, forensibus iam occurrere valemus: quia, Deo propitio, vnde ire debeamus viam videmus. Non tamen iuste, vt vestra diligentia nouit, potest fieri, vt prius quis a quocumque prælato excommunicetur, quam Missa synodi-

Concil. Tom. 25.

Iiii ij

ca canonice ad respondendum vocetur. Age modo debitum tenentes ordinem, & aduersariis tuis vocatorias literas dirigemus, & tibi tuæque ecclesiæ iustitiam exequi procul dubio pollicemur. Quapropter, quia (vt aiunt) nunquam consequimur victoriam nisi prius præcedat pugna, vt tuæ, sicut amantissimus sponfus & egregius patronus, ecclesiæ viriliter subuenias, & Romanæ per beatum Petrum, velut bonus filius, strenue adiuuando obedias, & vineæ Domini indefessus collaborator centenum fructum tempore messionis recipias, ad Synodum, Deo annuente, quintodecimo die post proximum pascha cum præsentia tuæ dilectione celebrandam, sanctitatem tuam venire desideramus, ac sancto Conuentui interfere apostolica auctoritate inuitamus. Ad hæc si dilectus filius noster Petrus sanctæ Romanæ ecclesiæ subdiaconus, & noster cancellarius, quem pro responsis ecclesiasticis vestrarum ad partes misimus, per vos transferit, ita erga eum se tua fraternitas habeat, vt quemadmodum nos diligit ostendat. Quod autem citius apicibus tuis non respondimus, non nobis, sed tui legati nimix deputes festinationi.

EPISTOLA XIII.
ALEXANDRI PAPÆ II.
AD EVMDEM.

Monet vt controuersiam quæ est inter clericos citra affectum componat. Significat comitibus esse scriptum, vt ecclesiæ læsæ satisfaciant, vel ad Synodum futuram Romæ compareant.

Alexander episcopus seruus seruorum Dei Geruasio Rhemensis archiepiscopo fratri carissimo salutem & apostolicam benedictionem.

Si sacerdotale, quod administramus, officium mentis integritate pensemus, sic nos cum filiis nostris indiuiduæ caritatis debet vnire concordia, vt sicut pares in nomine, ita affectu probemur in opere. Ideoque desideramus, vt quos diuersitas voluntatis ab alterutra dilectione facit esse diuisos, eos ad concordiam redeuntes caritas

faciat esse in gratia vnitos. Literas itaque sanctitatis vestræ suscipientes solita diligentia relegimus, in quibus continebatur controuersia quæ inter vos & clericos vestros M. & A. vertitur, & damna quæ M. & R. comites ecclesiæ vestræ atque canonicis inferunt. Vnde ipse professus es te ante legatos nostros aut satisfaciendo corrigere, aut plenissime purgare. Quapropter dilectionem tuam intente hortamur, vt ante legatos nostros P. sanctæ Romanæ ecclesiæ bibliothecarium, atque V. cardinalem presbyterum, si ipsi adesse potuerint, congregatis suffraganeis tuis, admissio etiam Laudunensi, cui instans negotium commiseramus, episcopo, ita æquitatis lance terminetur, vt neutra pars de iniustitia amplius causetur. Illi tamen, quia ad beatissimi Petri sacratissimum corpus venerunt, in quo totius Christianitatis est singulare refugium, sibi sentiant adesse præsidium, quo per nos non videamini moti ad iracundiam: quia si proximorum necessitatibus benigna mente compatimur, nostris procul dubio petitionibus clementem Dominum reperimus. Ita ergo, frater beatissime, stude, quatenus dum ad Synodum, ad quam pro adiutorio sanctæ ecclesiæ inuitatus es, Deo auxiliante veneris, de his expeditus, solummodo ad ecclesiastici negotii vaces consilium, & sanctæ tuæ vniuersali matri ecclesiæ, vt prudentissimus consiliator, & fortissimus propugnator, contra hostes suos vltionis atque defensionis impendas auxilium. Comitibus autem illis, qui ecclesiæ tuæ aduersantur, iterum scripsimus, vt aut ante legatos nostros mala, quæ ecclesiæ tuæ intulerunt, satisfaciendo digne emendando corrigant, aut ad præfatam Synodum omni posthabita occasione, ad respondendum de obiectis veniant. Vbi si rebelles fuerint, quod iustum visum fuerit decernemus, & officium nostrum adimplere non omittemus. Præfatos autem legatos vestræ benignitati iterum commendamus, quos tamen a fraternitate tua honeste tractari non dubitamus.

Monet iterum vt duorum clericorum Rhemenſium
cauſam terminet.

*Alexander episcopus ſeruus ſeruatorum Dei Geruaſio venerabili
confratri Rhemorum archiepiscopo ſalutem & apoſtolicam
benedictionem.*

MIRAMVR diligentiam tuam, dilectiſſime frater, auctoritatem noſtram ita parui pendere, vt ea, quæ crebris orationibus noſtris digne admoneris atque rogaris, minime videaris perficere. Si enim aliquis in tui auxilii fauore conſiſus a patribus noſtris ad te veniendi fatigium arriperet, & in confidentia ſua deceptus nihil proficeret, credimus quod caritas tua non parum doleret. Vt enim de patientia noſtra interim taceamus, qua fiducia beatiſſimum Petrum, cæleſtis regni clauigerum, in tuis petitionibus vales inuitare; cum iam per biennium ii, qui eius patrocinium longis itineribus, grauibusque laboribus petierunt, fere nihil, nobis vice ſua instantibus, adhuc potuerunt impetrare? Cum enim in hac petra, in qua Chriſti eccleſia ædificata eſt, ſingulare ſit refugium tribulantibus conſtitutum, vt qui ad eam confugiunt ſemper ſoleant inuenire ſolacium: huiuſcemodi tempore noſtro euacuari Romanæ eccleſiæ priuilegium, diſſimulando ferre non poſſumus. Quapropter fraternitatem tuam his noſtris affatibus diligenter admonemus, atque admonentes præcipimus, vt ita te nunc in cauſa Manæſſe & Amalrici eccleſiæ tuæ clericorum pium reddas, ita benignum exhibeas, quo vltorius aures noſtræ inde querelam non audiant: quatenus ſicut in vno cœpiſti reſtaurationem, ita iuſta executione perficias in vtroque: quia non incipientibus, ſed perfeuerantibus promittitur præmium. Si autem in hac re verba noſtra tibi leuia fuerint, amicitia inter nos durare non poterit.

EPISTOLA XV.
ALEXANDRI PAPÆ II.

AD EVMDEM.

Blandinensis cœnobii inuasorem simoniacum debitis
censuris ecclesiasticis compesci mandat.

*Alexander episcopus seruus seruorum Dei Geruasio Rhemensis
archiepiscopo salutem & apostolicam benedictionem.*

LICET Carnotensium causam contra præceptum sanctæ apostolicæ sedis, & pristinæ rectitudinis tuæ zelum, reprehensibiliter neglexisse proberis; tamen quia messis multa, & operarii pauci, ad definienda ecclesiastica negotia quæ nobis deferuntur; prudentiam tuam nobis cooperatricem esse exposcimus. Præsentium itaque portitoris lacrymabiles querimonias audientes, compassionem ut oportuit exhibuimus. Deplorauit enim se honore propriæ abbatiæ, altero simoniace subrogato, priuatum: seque nullam inde iustitiam consequi potuisse. Literas etiam Blandinensis cœnobii nobis attulit, quod quidam Euerelmus monasterium illud simoniace inuasit, ipsiusque bona eiectis monachis ad nihilum redegerit, vitamque suam adulteriis variisque criminibus ultra humanam consuetudinem polluerit. Admonemus itaque caritatem tuam, ut utrumque inuasorem conuenias: & si res ita est, hanc præsumptionem in partibus illis ulterius locis venerabilibus obesse non permittas. Quod si præfati inuasores canonicæ rationi acquiescere contempserint, & quibus debentur ipsa monasteria dimittere noluerint, nostra eos apostolica auctoritate studeas cum omnibus fautoribus suis excommunicare.

Condolet necessitatibus ecclesiæ Rhemenfis, eique
auxilium pollicetur.

*Alexander seruus seruorum Dei Geruasio Rhemensium diligen-
tissimo archipræsuli, atque in Christo dilectissimo fratri,
salutem & apostolicam benedictionem.*

VISIS fraternitatis literis, coepiscoporum quoque tuo-
rum nec non & clericorum flebilibus auditis querelis,
sensibiliter intelleximus quam maximis cladibus & arum-
nis præter solitum Rhemenfis gloriosissima opprimatur ec-
clesia; quantoque tua religiosa dilectio immerito versetur
incommodo. Quapropter vera affecti compassione, tum
ex loci, cui immeriti præsidemus, sollicita consideratio-
ne, tum etiam ex tuæ prudentiæ necessitudine, quam pio
diligimus sinceri cordis amore, graui gemitu detrimento
tuæ condolemus ecclesiæ: nec non fatigio tuo, carissime,
procul dubio compatimur præcipue. Auxilii quoque dex-
teram, quam a nostra tantopere postulare studuisti apo-
stolica sede, integro affectu prompti sumus pro viribus no-
stris, proque temporis qualitate necessitati tuæ benigne
impendere; atque apostolicæ auctoritatis clypeum omni-
bus Rhemenfis ecclesiæ aduersariis libenter opponere: sed
prænuntii tui festinatione, qui se asserbat collegas nullo
modo posse relinquere, tuæ causæ habile, utpote in mo-
mento temporum, minime tunc, absentibus etiam nostris
fratribus cardinalibus, reperire valuimus consilium. Ipsi
autem post paululum, tuæ legationis communicata sup-
plicatione, & aptum consilium inuenire, & inuentum vna
cum legato, quem a latere nostro poposcisti, auxiliante
Deo, quam citius poterimus curabimus patribus vestris
dirigere. Interim vero hanc nostram responsionem suffra-
ganeis tuis episcopis, qui similiter nostrum per literas im-
plorauerunt suffragium, suæ matri ecclesiæ Rhemenfi in-
timare ne negligas, apostolicæ sedis, nisi morte fuerimus
præuerti, certissime præstolando legatum.

EPI-

EPISTOLA XVII.
ALEXANDRI PAPÆ II.

AD EVMDEM.

Hortatur vt in causa abbatissæ e Laudunensi monasterio iniuste eiectæ cognoscenda Elinando Laudunensi episcopo, iuxta tenorem commissionis apostolicæ, consilio assistat.

Alexander episcopus seruus seruorum Dei carissimo fratri Gernasio Rhemensis archiepiscopo salutem & apostolicam benedictionem.

PROCLAMATIO delata est sanctæ apostolicæ sedi, quod abbatissa Laudunensis, monasterii scilicet sancti Iohannis, sine canonica audientia & iudicio episcopi sui a regimine suo eiiciatur. Quod nimirum quia canonicis institutionibus omnino videtur esse contrarium, admonuimus confratrem nostrum Elinandum Laudunensem episcopum, vt hanc causam diligenter discutiat, atque canonicè diffiniat. Ita tamen, vt eadem abbatissa, priusquam discussio fiat, regimini suo, sicut sacri Canones præcipiunt, restituatur. Inuitamus igitur fraternitatem tuam, vt manum adiutorii tui ad hæc exequenda sibi tribuas, & vt hoc negotium iuxta tenorem literarum nostrarum, quas sibi misimus, determinetur, te adiutorem & cooperatorem adhibeas. Quod quidem sollicitudinis studium, etiam si apostolatus nostri literis præmonitus non esses, oporteret tamen deuotionem suam impendere, ipsumque Laudunensem episcopum, quia parochianus tuus est, ad hoc peragendum incitare. Non dubitet igitur prudentia tua hunc laborem arripere, seque pro domo Israel murum opponere. Et quia officii tui est pacem diligere, sicut iam te sæpius admonuimus, iterum admonemus, vt pacem cum carissimo nostro duce Godefrido studeas componere. Periculosum est enim ecclesiam tuam tanto discrimine fatigari, & nobis importabile tot accusationibus pulsari.

Prohibet ne consecret Ioffelinum Sueffionensem episcopum de simonia conuictum. Beluacensem episcopum corrigi, & Ambianensem, ob iniuriam Corbeiensi abbati illatam, ad satisfactionem adigi præcipit.

*Alexander episcopus seruus seruorum Dei Geruasio venerabili
Rhemorum archiepiscopo salutem & apostolicam
benedictionem.*

PESTEM simoniacam, quæ hætenus vestris in partibus quasi timida serpere solebat, nunc caput accepimus extulisse, & gregi dominico, tam timore quam pudore remoto, grauissimam iacturam instantissime inferre. Vnde non mediocri mœrore afficimur: quippe qui nobis creditos & Christi sanguine redemptos quorundam peruerfitate perire videamus. Quod totum sane archiepiscopis imputamus: nemo enim simoniacus emptionem iniret, si se consecrandum fore desperaret. Sed quia archiepiscopi sine discretionem consecrant, multi indiscrete ad episcopatus adspirant. Verum cum tempus acceperimus; adiutore Deo, & de consecratis & de consecratoribus iustitias iudicabimus. At vero audito tuo erga sanctam religionem bono studio, non modice gaudemus, quem strenuum cultorem ita in vinea Domini operari audiuius, vt nulla Simonis propago in ea, quantum ad te attinet, radicare possit. Et quamquam admonitione non videaris egere, te tamen admonemus atque præcipimus, vt Ioffelinum Sueffionensi ecclesiæ non consecres episcopum, qui archidiaconatum simoniace obtinuisse non contentus, episcopari etiam pecunia contendit. Beluacensem autem episcopum, quem res ecclesiasticas & populum Dei atrociter disperdentem audiuius, si verum est, iubemus ita virga sanctæ auctoritatis ferias, vt ceteri, si qui sunt similes eius, exemplo corrigantur. Porro Ambianensis episcopus a nobis admonitus ab iniuria Corbeiensi abbati illata, non veritus nostram auctoritatem non modo non desistit, verum etiam in dies

eam multiplicat. Quare vtrumque ad te maturius conuoces, eorum contentioni finem canonice impositurus. Quod si per te nequiueris, rem totam ad sedem apostolicam tempestiuus per epistolam referas, vt apostolica auctoritate hæc contentio sopita conquiescat. Hæc agas, & aliis quoque ecclesiæ vtilitatibus hortamur inferuias: vt laboris tui Dominum Iesum quandoque habeas largissimum retributorem & nostram erga te benevolentiam sentias certiolem.

EPISTOLA XIX.
ALEXANDRI PAPÆ II.

AD EVMDEM.

Cur monasterium Corbeienſe ab episcopo exemerit.

*Alexander episcopus seruus seruorum Dei fratri Geruasio salutem
& apostolicam benedictionem.*

PRIVILEGIA cœnobii Corbeienſis ab antecessoribus nostris instituta antiquitus nouerit nos tua dilectio confirmasse, & vt in perpetuum rata sint auctoritate sanctorum Petri & Pauli roborasse. Quod nostræ sanctionis edictum te quoque obseruare volumus, & vt per omnia obseruari facias, pia sollicitudine commonemus. Miramur autem tuæ prudentiæ videri prædicta priuilegia dissentiri ecclesiastico Canoni: cum constet apud te alias esse leges ecclesiarum, quæ sunt generales, & alias esse eas, quæ specialiter in priuilegiis quibusdam prærogantur ecclesiis ad immunitatem; ne quorumlibet importunitate patiantur inquietudines. Causam vero, quæ summa & principalis erat inter episcopum & abbatem, canonicè in Concilio discussam scias nos penitus terminasse: eundemque episcopum nobis & sanctæ Romanæ & apostolicæ sedi, cui Deo auctore præsidemus, coram fratribus & coepiscopis nostris satisfecisse in Synodo: ipsumque pro inobedientia sua suspensum fuisse ab officio. Cetera autem, de quibus abbas conqueritur, mandamus fraternitati tuæ vt audias; & secundum quod tibi iustum videbitur definias. Chrisma vero & ordinationes si episcopus spiritu superbiæ inflatus dare noluerit, nostra licentia præfato monasterio concedas, & in omnibus negotiis auxiliū tuæ protectionis exhibeas.

Concil. Tom. 25.

Kkkk ij

Priuilegia monasterio sancti Dionysii a prædecessoribus
contra Parisiensem episcopum concessa
confirmat.

*Alexander episcopus seruus seruorum Dei carissimo fratri Geruasio
Rhemensi archiepiscopo salutem & apostolicam
benedictionem.*

DEVOTIONI tuæ notum fieri volumus, quod abbas
monasterii sancti Dionysii martyris apud nostram au-
dientiam super episcopo Parisiensi semel & secundo fue-
rit questus: videlicet quod ipse contra ius priuilegiorum
a sanctis & apostolicis viris salubriter eidem monasterio
multotiens concessum, contraque Francorum regum &
episcoporum ipsius patriæ constitutiones, subripere, sibi-
que vendicare iam dicti monasterii potestatem attentaue-
rit. Ad quæ nimirum dirimenda ad sedem apostolicam
vtrumque venire inuitauimus: vt ibi congregatis eccle-
siarum iudicibus huius causam litigii canonicè determi-
naremus. His igitur in sancto Concilio repræsentatis, post
longam discussionem, post varias vtriusque partis oppo-
sitiones, claruit iustitiam præfato monasterio fauere: nec
tot aut tantorum pontificum auctoritati, absque horrendo
anathemate, aliquem posse obuiare. Vnde consilio to-
tius sancti Conuentus, quæ a sanctis prædecessoribus no-
stris sancte sunt instituta firmauimus atque corroborauimus.
Rogando itaque fraternitatem tuam admonemus,
quatenus, si inuitatus fueris ab abbate vel fratribus eiuf-
dem monasterii, chrisma & oleum & cetera quæ eis ex
episcopali officio videntur necessaria, tribuas, ac tuos
suffraganeos tribuere præcipias.

EPISTOLA XXI.

ALEXANDRI PAPÆ II.

AD ARCHIEPISCOPOS GALLIÆ.

Mandat vt Petro Damiano Ostiensi episcopo, legato sedis apostolicæ, in omnibus fidem habeant, & debite obediant.

Alexander episcopus seruus seruorum Dei G. Rhemensis, R. Senonensis, B. Turonensis, M. Bituricensis, T. Burdigalensis, archiepiscopis salutem & apostolicam benedictionem.

NON ignorat sancta vestra fraternitas, dilectissimi, quod ex auctoritate sedis apostolicæ, cui nos indignos clementia diuina præfecit, totius vniuersalis ecclesiæ regendus ac disponendus nobis status incumbit. Quoniam igitur pluribus ecclesiarum negotiis occupati ad vos ipsi venire non possumus, talem vobis virum destinare curauimus, quo nimirum post nos maior in Romana ecclesia auctoritas non habetur, Petrum videlicet Damianum Ostiensem episcopum, qui nimirum & noster est oculus, & apostolicæ sedis immobile firmamentum. Huic itaque vicem nostram pleno iure commisimus: vt quidquid in illis partibus, Deo auxiliante, statuerit, ita ratum teneatur & firmum, ac si speciali nostri examinis fuerit sententia promulgatum. Quapropter venerabilem sanctitatem vestram fraterna caritate monemus, & insuper apostolica vobis auctoritate præcipimus, vt talem tantumque virum, tamquam nostram personam, digna studeatis deuotione suscipere, eiusque sententiis atque iudiciis propter beati Petri apostolorum principis reuerentiam humiliter obedire. Quisquis enim fastu superbiæ, quod absit, inflatus illius iudicio contradictor vel aduersator extiterit, vsque ad dignam satisfactionem, nostram vel Romanæ ecclesiæ gratiam non habebit. Quia vero, cum ad vos Girelmum misimus, adhuc aduentum præfati domini Petri nos impetrare posse nullatenus speraremus, volumus vt si quid apud vos Girelmus cœpit, ad domini Petri magisterium veniat, & per eius manum quidquid agendum est fiat.

Kkkk ij

AD GERVASIVM RHEMENSEM ARCHIEPISCOPVM
EIVSDEMQUE SVFFRAGANEOS.

Excommunicationis sententiam in Reginaldum monasterii sancti Medardi inuasorem a Petro Damiano latam confirmat, eamque executioni mandari præcipit.

Alexander episcopus seruus seruorum Dei Gervasio Rhemensi archiepiscopo cum suis suffraganeis, si obedierint, salutem & apostolicam benedictionem.

SI quod officii vestri est exequeremini, non abbatem, sed maleficum Reginaldum, a Petro Ostiensi episcopo, & a vobis in Conciliis iusta ratione, vt nobis relatum est, condemnatum, ab ipso sancti Medardi, quod simoniace inuasit, cœnobio penitus eliminaretis. Quod si causa cupiditatis, aut amore vel timore alicuius potentis personæ explere renuistis, hæc omnia Dei omnipotentis timori præposuistis; & nullum dispersis monachis solatium regrediendi præbuisistis. Quapropter eiusdem Rainaldi malitia magis multiplicatur & crescit. Hæc vero idcirco mandare curauimus, quia ex iisdem dispersis monachis quidam ad nos venerunt flentes & eiulantes; alii literas direxerunt lamentabiles, iustitiam sancti Petri, nostramque consolationem pro tali iniustitia requirentes. Vnde supradicti Petri vestramque nostra auctoritate corroboramus sententiam, eundemque Rainaldum & consentaneos eius anathematizamus, ipsumque cœnobium, quamdiu in eo manserit, interdicimus, & vt idem faciatis vobis mandamus.

EPISTOLA XXIII.
ALEXANDRI PAPÆ II.

AD GERVASIVM RHEMENSEM.

De amoto Carnotensis ecclesiæ simoniaco inuafore Geruasio & regi gratias agit. Aurelianensem eadem de causa amoueri petit.

Alexander episcopus seruus seruorum Dei carissimo fratri Geruasio Rhemensis archiepiscopo salutem & apostolicam benedictionem.

DEBITAS fraternitati tuæ grates rependimus, quod in deiectione Hy a nobis damnati, quod Carnotensem ecclesiam simoniace inuaserat, te promptum sollicitumque ostendisti; quodque ut alter dignus & idoneus eidem ecclesiæ canonicè substitueretur carissimo filio nostro Philippo Francorum regi consilium dedisti. Cui nimirum, suisque optimatibus ut dignas super hoc grates rependas prudentiam tuam inuitamus. Nouerit etiam fraternitas tua nos confratrem nostrum Senonensem archiepiscopum admonuisse, quatenus Aurelianensis ecclesiæ inuaforem nostra apostolica auctoritate excommunicet: claret enim ipsum simoniace episcopatum obtinere, & ad obtegendam reatus sui probitatem periurium in Cabilonensi Synodo incurrisse; sui que fraudulentia confratrem nostrum Petrum Ostiensem episcopum, a quo eadem Synodus celebrata est, decepisse. Super hæc etiam ad argumentum criminum suorum literas apostolatus nostri, quibus ad hæc examinanda vocabatur, omnino refutauit. Quapropter caritatem tuam apostolica auctoritate admoneamus, ut præfato Senonensi archiepiscopo in damnatione Aurelianensis inuaforis, contempto timore & gratia omnium, te socium & adiutorem adhibeas.

EPISTOLA XXIV.

ALEXANDRI PAPÆ II.

AD GERVASIVM RHEMENSEM ET SENONENSEM
ARCHIEPISCOPOS, EORVMQVE SVFFRAGANEOS.

Causam diuortii inter Ra. comitem eiusque vxorem
vtrique diiudicandam committit.

Alexander episcopus seruus seruorum Dei carissimo fratri Geruasio Rhemensi archiepiscopo, omnibusque suffraganeis suis, nec non Senonensi archiepiscopo, suisque suffraganeis, salutem & apostolicam benedictionem.

MVLIER ista, præsentium literarum portatrix, apostolorum limina adiens, conquesta est quod ei comes Ra. omnia bona sua abstulerit, eaque dimissa, crimine fornicationis fallaciter obiecto, alteram ducere velit: quod quam sit diuinis & humanis legibus contrarium, fraternitas vestra perpendat. Quapropter studeat religio vestra ipsum conuenire: & si causa talis est, vt ista asserit, redditus propriis bonis, vt ipsa ab eodem recipiatur satagite. Quod si ipse rationi acquiescere recusauerit, vos super eum canonicum deliberate iudicium, quod nos sequentes sanctorum patrum auctoritatem, vbi sententiam vestram audierimus, confirmabimus.

EPISTOLA XXV.

ALEXANDRI PAPÆ II.

AD GERVASIVM ARCHIEPISCOPVM RHEMENSEM.

Vt corpus sancti Mennii ab ecclesia sua indebite per Catalaunensium episcopum translatum ad propriam ecclesiam comminatione censurarum ecclesiasticarum referatur.

Alexander episcopus seruus seruorum Dei Geruasio Rhemensi episcopo confratri dilectissimo salutem & apostolicam benedictionem.

QVONIAM ad vniuersalem sedem, cui diuina prouidentia præsidemus, lacrymabilis & inaudita ecclesiæ sancti

ſti Mennii querimonia eſt, ablata ſanctiſſima, ſcilicet, eius corporis abſentia deſolata, domibus quoque & ceteris omnibus bonis impie & ſine more denudata, lacrymas nos & Romanam fundere cogit eccleſiam. Vnde fraternitati tuæ rogando curauimus mandare, vt corpus ſanctiſſimi viri ab epiſcopo Catalaunenſium a propria ſede deportatum, & quod lacrymabilius eſt, cruentis armatorum militum manibus velut in partem prædæ diſciſſum, ad propria redire, remota omni excuſationis ſimulatione, facias. Euerſionem quoque domorum, & direptionem ceterorum bonorum, ſicut iuſtum eſt, & officium magiſterii tui decet, vt emendare compellas, ex parte beatorum apoſtolorum Petri & Pauli præcipiendo mandamus. Quod ſi ſententiæ noſtræ, imo tuæ iuſtæ deliberationi parere noluerit, virga magiſtratus tui ex auctoritate ſancti Petri ardentiffime feriat.

FRAGMENTA QVÆDAM EPISTOLARVM
ALEXANDRI PAPÆ II.

Vilhelmo marchioni.

Audiuimus quod Henricus Rauennas, dictus archiepiſcopus, niſus ſit te excommunicare: quod quia excommunicatus excommunicare non potuit, apoſtolica auctoritate te tuosque abſoluentes mandamus exinde non curare.

Episcopis & regi Dalmatarum.

Si quis amodo epiſcopus, preſbyter, diaconus, feminam acceperit, vel acceptam retinuerit, proprio gradu decidat, vſque ad ſatiſfactionem, nec in choro pſallentium maneat, nec aliquam portionem de rebus eccleſiaſticis habeat.

Dominico Gradenſi patriarchæ.

Erubeſcant impii, & aperte nos intelligant iudicio ſancti Spiritus eos qui in tribus ſacris gradibus, preſbyteratu ſcilicet, diaconatu & ſubdiaconatu poſiti, mulierculas non abiecerunt, & caſte non vixerunt, excludere ab eorum-

dem graduum dignitate. De manifestis loquimur: secretorum autem cognitor & iudex Deus est.

Clero Mediolanensi.

Noueritis nos in Synodo nostra Romana episcopis omnibus, & religiosis fratribus adiudicantibus decreuisse, a simoniacis & fornicatoribus officium celebrari non debere, nec aliquem Christianum id ab iis audire. Populum itaque a simoniacis, & ab his quos feminis abuti cognoscitis, officium audire interdicit, & sacerdotes nihilo minus a tam nefaria præsumptione repellite. Si quis vero sacerdotum, diaconorum, vel subdiaconorum, officium contumaciter deferens feminam sibi potius eligit, sicut sponte ob fornicationem dimittit officium, ita ob præuaricationem dimittere cogatur & inuitus beneficium.

Populo Mediolanensi.

Sciat nobilitas vestra nos in Romana Synodo confilio totius sancti Conuentus decreuisse, vt a presbytero simoniaco, seu concubinam habente, Missa a nullo fidelium audiatur. Eos etiam, qui vt fornicari liceat diuinum officium derelinquunt, & ab eo recedentes diabolo & eius operibus seruiunt, sicut se iustissime officio alienos faciunt, ita beneficio ecclesiarum priuatos esse adiudicamus.

Ex registro eiusdem.

Lancium Micernium episcopum ab episcopio deposui, quia accusatus est & conuictus de fornicatione & simoniaca episcopatus adeptione, sacrorumque ordinum venditione.

Iocelino archidiacono Parisiensi.

Literis ad sedem apostolicam allatis comparuimus te contempto sanctorum patrum anathemate archidiaconatum non modo pecunia, verum etiam homicidio acquisisse. Et nunc tanta sceleris contagione maculatum Sueffionensem episcopatum per detestabile simoniacæ hæresis commercium comparasse. Vnde apostolica au-

toritate tibi interdiciamus vt ordinationem suscipere non præsumas, donec ante nos, vel legatum nostrum, purificare te super hac infamia studeas.

Ex registro eiusdem.

Ernolfus Santonensis in Francia, & Landus Nucernus in Italia, episcopi multis certisque criminibus accusati; alter quod ecclesiarum ecclesiasticorumque ordinum consecrationem simoniace & interueniente pecunia fecerit; alter quod officium ab apostolico sibi interdictum præsumpserit, conuicti, sunt synodali iudicio depositi.

Clero Mediolanensi.

Archiepiscopum vestrum simoniacum fuisse nullus vestrum ignorat: quia dum abbatias & ordines vendit, hoc etiam ipse pro palat.

*Guilielmo Petracoricensi, Richardo Tolotensi episcopis,
& Hugoni abbati.*

Præsentium portitor literarum ad nos perueniens, lacrymabiliter confessus est se fratricidii crimen incurrisse. Qui licet tanti facinoris efficiens causa fuerit, tamen minime sua voluntate peractum intimauit. Cum enim fratrem suum inimicantem sibi paratis insidiis cepisset, ipsum, vt secum iret, percussione capiti ensis coegisset, consobrinus quidam suus secum perueniens, sine consilio, præmeditatione, sine voluntate etiam ipsius, vt astituit, interfecit. Cui licet condignam religio vestra iniunxerit & laudabilem pœnitentiam; tamen circa eum misericordiæ viscera exhibentes, præcepimus, vt cum domum redierit, medietatem totius patrimonii sui pro fratris animæque suæ remedio pauperibus tribuat, vtriusque quoque hereditatis suæ portionem nihilo minus pro eadem causa distribuens, vsumfructum suæ necessitati reseruet, & sic ordinatis omnibus suis liber monasterium ingrediatur, & ibi per vnum annum huiusmodi pœnitentia maceretur: scilicet a pentecoste vsque ad sancti Michaelis festiuitatem bis in vnaquaque hebdomada ieiunet in pane & aqua. Dehinc autem vsque ad quadragesimam

Concil. Tom. 25.

LIII ij

tribus diebus ieiunet similiter in pane & aqua, & a corpore & sanguine Domini vsque ad tres annos expletos abstineat; nisi periculum mortis immineret. Quadragesimam totam, præter dominicos dies, similiter ieiunet: arma nullo modo in vita sua induat: coniugio vsque ad peractam scriptam annorum pœnitentiam non vtatur: sexta feria donec vixerit ieiunet. Hæc omnia ita illi iniunximus, vt si infirmitatem eius hæc minime posse ferre prouidentia vestra persenserit, licentiam habeat miserandi prout placuerit.

Vultinensis ecclesiæ clericis.

Diligentia vestra noscat huic Tenderigo, pro parricidio videlicet morte filii sui non sponte commisso, auctoritate beatissimorum apostolorum & Canonum pœnitentiam nos septennio composuisse. In eodem pacto pœnitentiæ tempus connumerauimus, ita vt amodo vsque ad sancti Martini festum duobus ieiunet in hebdomada diebus, quarta feria videlicet & sexta, in pane & aqua. A sancti Martini festiuitate vsque ad Domini natiuitatem continuum agat ieiunium in pane & aqua, exceptis dominicis & quintis feriis, in quibus quadragesimali cibo vescatur. Ab octauis theophaniæ vsque ad quadragesimam duobus in hebdomada ieiunet diebus, quarta & sexta feria, in pane & aqua, exceptis festis principalibus, in quibus eleemosyna se redimat. In quadragesimali vero tempore continuum agendum est ieiunium in pane & aqua, exceptis dominicis. In quinta feria tamen vinum exhibere & quadragesimali vti cibo concedimus. Post annum vero completum in toto anno duobus diebus in vnaquaque hebdomada in pane & aqua ieiunet. In quadragesima tamen continuum agat ieiunium in pane & aqua, & in vnoquoque anno vsque ad expletum pœnitentiæ tempus huiusmodi ieiunium agendum est, & a carne abstineat. Per vnum annum ecclesiam ei denegamus. Post ingressum ecclesiæ tribus annis eum a communione separamus, nisi mortis fuerit timore præuentus. Si quis autem episcopus vel religiosus presbyter causa pietatis aliquid sibi relaxare voluerit, hoc ei apostolica auctoritate concedimus.

Decreta huius pontificis extant cap. Si quis amodo, &c. dist. 81. cap. Dispar. 23. quæst. 8. cap. In tuis. 7. quæst. 2. cap. Notificasti. 33. quæst. 5. cap. Ex multis. 1. quæst. 3. Item cap. 1. dist. 52. cap. Apostolica. dist. 66. cap. Sollicitudo. dist. 52.

ANNO
CHRISTI
1061.

CONCILIABVLVM BASILEENSE
IN CAUSA ELECTIONIS PONTIFICIÆ
celebratum anno Domini MLXI. tempore interregni
pontificii.

NOTA.

* *Conciliabulum.*] Huius Synodi meminit Hermannus in chronico: res gestas perpetuo silentio dignas supprimit. Petrus vero Damiani eandem in opprobrium schismaticorum his verbis describit: *Cum autem in vrbe Romana hac agerentur, Longobardorum episcopi, tam simoniaci & incontinentes, quam alii facinorosi, auctore Guiberto Parmensi (constitutus erat hic cancellarius regis, homo nequissimus, vt idem auctor habet in Nicolao) conuenerunt in vnum, & consimilium clericorum multitudine congregata, communiter statuerunt, vt aliunde non deberent papam recipere, quam de paradiso Italia; (ita Longobardiam nominabant) & talem personam, qua infirmitatibus eorum compateretur & condescenderet. Quo facto, aliquos ex ipsis ad imperatricem ultra montes miserunt, qui eius animum quibusdam verisimilibus figmentis allicerent, & sibi propitium facerent. Venientes autem ad eam, suggererunt quod filius eius ita in honorem patriciatus deberet succedere, sicut in regia dignitate. Præterea impudenter afferebant quod Nicolaus papa statuerat decretis suis, quod nullus deinceps haberetur Romanus episcopus, nisi prius a cardinalibus eligeretur, cui postea accederet consensus regis. Hæc de legatione ad Henricum.*

Acta Con-
ciliabuli
quæ.

Quæ autem probrosa in eadem Pseudosynodo facta sunt, in illa disputatione habita inter regium aduocatum & Romanæ ecclesiæ defensorem, auctore Petro Damiani, a nobis suo loco inferius recitanda, hæc descripta leguntur: *Defensor Romana ecclesia dixit: Ecce compellis me vulgato sermone deponere, quod ob imperialis palatii reuerentiam decreueram silentio præterire, sed iuxta vestra scilicet exactio- nis instantiam iam proferatur in medium opus egregium vestrum, sæculis omnibus inauditum. Rectores enim aule regia, cum nonnullis Teutonici regni sanctis (vt ita loquar) episcopis conspirantes, contra Romanam eccle- siam Concilium collegistis, qui papam, Nicolaum videlicet, quasi per syno- dalem sententiam condemnastis, & omnia qua ab eo fuerant statuta quas- sare incredibili prorsus audacia præsumpsistis. In quo nimirum, non di- cam iudicio, sed præiudicio, id ipsum quoque priuilegium, quod regi prædi- ctus papa contulerat (si dicere liceat) vacuastis. Nam dum quidquid ille constituit, vestra sententia decernente, destruitur, consequenter etiam*

Pseudo-
synodi in-
fame decre-
tum.